

Извештај о самовредновању студијског програма Пословна економија за период 2023-2025

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Образац 8 – Анкетни упитник за оцењивање студијског програма од стране свршених студената

Методологија: упитник има **21 питање**, могућност оцењивања од 1-2-3-4-5. Након анализе упитника, ставке које су оцењене са **просечном оценом мањом од 3,5** сматрају се потенцијалном претњом за квалитет студијског програма и захтевају предлог корективне мере.

Анализа: анализом валидних упитника који је попунило **25 свршених студената** студијског програма **Пословна економија** који су дипломирали у **школској 2023/24¹**, имамо следећу ситуацију:

Курикулум студијског програма	
Питање 1	4,2
Питање 2	4,1
Садржај студијског програма	
Питање 3	4,1
Питање 4	4,3
Питање 5	4,2
Питање 6	4,2
Питање 7	3,6
Питање 8	3,7
Питање 9	4,2
Питање 10	4,4
Питање 11	4,9
Питање 12	4,5
Питање 13	3,6
Питање 14	4,8
Питање 15	5
Питање 16	5
Испити	
Питање 17	4,2
Питање 18	4,3
Питање 19	4,4
Питање 20	4,6
Укупна оцена студијског програма	
Питање 21	4,1

Закључак:

Резултати студентске евалуације указују на висок ниво општег задовољства свршених студената студијским програмом Пословна економија (ОАС). Највише оцене односе се на структуру курикулума, усклађеност наставних садржаја са исходима учења, као и организацију и реализацију испитних обавеза.

Анализа резултата студентске анкете показује да су питања која се односе на практичну примену

¹ Школска година се односи на период од 01.10.2023. до 30.09.2024.

стечених знања, развој практичних вештина и припремљеност за рад у реалном пословном окружењу оцењена просечним оценама у распону од 3,6 до 3,7, што представља доњу границу прихватљивог квалитета према важећем Правилнику.

Овакви резултати не указују на недостатак основних знања и компетенција, већ пре свега на изражена очекивања студената у погледу веће заступљености практично оријентисаних наставних активности, као и на потребу за снажнијим повезивањем теоријских садржаја са реалним пословним изазовима.

Посебно је значајно истаћи да студенти ОАС програма очекују више могућности за стицање практичних искустава током студија, кроз:

- рад на конкретним пословним проблемима,
- анализу студија случаја из домаће и међународне праксе,
- укључивање гостујућих предавача из привреде,
- као и јасније дефинисане облике стручне праксе.

Иако наведене ставке не одступају испод минималног прага квалитета, оне представљају важан сигнал за превентивно и развојно деловање, са циљем додатног унапређења запошљивости дипломираних студената и њихове спремности за професионални ангажман.

На основу резултата студентске евалуације, може се закључити да је студијски програм Пословна економија (ОАС) добро структуриран и квалитетно организован, али да постоји оправдан простор за даље јачање практичних елемената наставе и систематичније повезивање са привредним окружењем.

Предлог превентивне мере:

У наредном периоду препоручује се додатно унапређење: практичне примене знања у оквиру постојећих предмета, сарадње са привредом и институцијама, као и јачање облика стручне праксе и пројектно оријентисане наставе, чиме би се додатно оснажиле практичне и професионалне компетенције студената, у складу са циљевима студијског програма и очекивањима тржишта рада. У том контексту предлаже се формирање Case Study радионица које би за циљ имале да студентима омогуће директнији контакт са реалним пословним ситуацијама, да подстакну активно учешће, дискусију и примену теоријских знања, као и да допринесу развоју практичних и професионалних вештина.

Образац 9: Информације о запошљавању свршених студената факултета за менаџмент, од стране Националне службе за запошљавање

На жалост, услед немогућности прибављања релевантних података од ове службе, што због незаинтересованости, што због бирократских препрека и компликованих процедура, ускраћени смо за ове податке.

Закључак:

Реално, не видимо начина како би успоставили стабилну сарадњу са овом институцијом и обезбедили релевантне податке корисне за анализу и предузимање корективних мера. Немамо предлог решења за овај проблем па се ослањамо на неке друге, неформалне изворе информација за које претпостављамо да су валидне и искористиве за извођење релевантних закључака у вези атрактивности за послодавце, квалитета и компетентности наших свршених студената.

Образац 10: Мишљење о запосленом у привредном субјекту у погледу исхода његових студија, које даје послодавац

Анализа повратних информација из праксе о свршеним студентима студијског програма Пословна економија (ОАС) заснива се на посредним и непосредним сазнањима добијеним кроз сарадњу наставника и сарадника са привредним и јавним организацијама, комуникацију са дипломираним студентима, као и искуства стечена током реализације наставних и ваннаставних активности. У посматраном периоду није постојао

формализован квантитативни инструмент за систематско прикупљање података од послодаваца, те је анализа превасходно квалитативног карактера, што је у складу са праксом примењиваном и у претходним циклусима самовредновања.

Закључак:

На основу доступних информација може се закључити да свршени студенти основних академских студија поседују адекватну теоријску основу из области економије, менаџмента и пословног одлучивања, као и способност да се релативно брзо прилагоде захтевима радног окружења. Повратне информације из праксе указују да су дипломирани студенти оспособљени за обављање почетних и средњих радних позиција, уз показану спремност за даље професионално усавршавање.

Истовремено, уочено је да постоји простор за даље унапређење практичне примене знања и развоја оперативних и организационих вештина, посебно у раним фазама запошљавања. Ова запажања су у складу са резултатима студентске евалуације, у којима су аспекти везани за практичне вештине и примену знања оцењени око минималног прага квалитета. Наведени налази не указују на структурне недостатке студијског програма, већ на потребу за његовим даљим развојем у правцу јачања практичних елемената наставе и повезаности са реалним пословним окружењем.

Образац 8 – Анкетни упитник за оцењивање студијског програма од стране свршених студената

Методологија: упитник има **21 питање**, могућност оцењивања од 1-2-3-4-5. Након анализе упитника, ставке које су оцењене са **просечном оценом мањом од 3,5** сматрају се потенцијалном претњом за квалитет студијског програма и захтевају предлог корективне мере.

Анализа: анализом упитника који је попунило **18 свршених студената** студијског програма **Пословна економија** који су дипломирали у **школској 2024/25²**, имамо следећу ситуацију:

Курикулум студијског програма	
Питање 1	4,4
Питање 2	4,3
Садржај студијског програма	
Питање 3	4,3
Питање 4	4,4
Питање 5	4,3
Питање 6	4,3
Питање 7	3,9
Питање 8	4,0
Питање 9	4,2
Питање 10	4,3
Питање 11	4,6
Питање 12	4,4
Питање 13	3,9
Питање 14	4,7
Питање 15	5
Питање 16	5
Испити	
Питање 17	4,3
Питање 18	4,4
Питање 19	4,5
Питање 20	4,6

² Школска година се односи на преиод од 01.10.2024. до 30.09.2025.

Укупна оцена студијског програма	
Питање 21	4,3

Закључак:

Резултати студентске евалуације указују да је студијски програм и у овом циклусу оцењен као квалитетан, добро структуриран и усклађен са планираним исходима учења, уз висок ниво укупног задовољства свршених студената. Посебно су позитивно оцењени структура курикулума, логичка повезаност предмета, актуелност наставних садржаја, као и организација наставе и испитних обавеза.

У односу на школску 2023–2024 годину, у којој су питања 7, 8 и 13 била оцењена у распону 3,6–3,7 и идентификована као развојна тачка студијског програма, резултати за 2024–2025 показују јасан и мерљив напредак. То се пре свега односи на аспекте који су обухваћени питањима 7, 8 и 13, а који се тичу практичне примене знања, повезаности теоријских садржаја са реалним пословним ситуацијама и развоја практичних и применљивих вештина. Наведена питања су у текућем циклусу оцењена стабилније и значајно изнад минималног прага квалитета, што указује да су раније уочене слабости у великој мери ублажене.

Остварено побољшање може се довести у директну везу са реализацијом превентивних мера уведених након претходног циклуса самовредновања. Током школске 2023–2024 године, а са наставком у 2024–2025, уведен је циклус додатних наставних активности под називом Case Study радионице, чији је циљ био јачање практичне оријентације наставе и активније укључивање студената у анализу конкретних пословних проблема.

Кроз „Case Study радионице“ студенти су имали прилику да раде на реалним примерима из пословне праксе, да повезују теоријске концепте са конкретним ситуацијама и да кроз дискусију и проблемски приступ развијају практичне и професионалне вештине. Повратне информације студената указују да су овакви облици рада допринели бољем разумевању наставних садржаја и јаснијој перцепцији њихове применљивости у будућем професионалном ангажовању.

Предлог превентивне мере:

У наредном периоду препоручује се: даље јачање практично оријентисаних наставних активности у оквиру постојећих предмета. Настављена је и додатно оснажена реализација Case Study радионица које су у школској 2024–2025 години постале континуирана подршка редовној настави. Такође, планира се даље јачање сарадње са привредом и институцијама, кроз укључивање практичара у наставни процес у виду гостујућих предавања и дискусија о актуелним пословним изазовима. Овакви облици сарадње доприносе реалистичнијем сагледавању захтева тржишта рада и омогућавају студентима да стекну бољи увид у практичну примену стечених знања. У циљу јачања сарадње са привредом факултет је потписао уговор о пословно-техничкој сарадњи са Унијом послодаваца Војводине

SWAT анализа стандарда 4

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује SWOT анализа два одабрана елемента:

- (1) Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења;
- (2) Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама.

<i>Интерна анализа</i>	<i>Екстерна анализа</i>
Strengths (Снаге)	Weaknesses (Слабости) (2) Иако су механизми за прикупљање повратних информација од дипломираних студената и

<p>Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета прецизно је дефинисано:</p> <p>(1) Циљеви и исходи учења студијски програм ОАС Пословна Економија ++</p> <p>(1) методологију за утврђивање усаглашености ЕЦТС оптерећења са активностима учења потребним за остваривање планираних исхода учења ++</p> <p>(1) поступци за праћење, анализу и вредновање квалитета студијског програм ++</p> <p>(1) како се мери усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења ++</p> <p>(2) које информације су неопходне и уз помоћ којих инструмената ће се прикупљати повратне информације од студента, дипломираних студента и послодаваца ++</p>	<p>послодаваца формално успостављени кроз Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета, као и стандардизоване анкетне обрасце и јасно дефинисане надлежности, њихова пуна примена у пракси је ограничена. ++</p> <p>У посматраном периоду уочен је недовољан и неуједначен одзив дипломаца и послодаваца, као и недовољан број валидних података од Националне службе, што је отежало прикупљање довољног броја валидних података за свеобухватну квантитативну анализу релевантности исхода учења за тржиште рада.. ++</p> <p>Не постоји Алумни клуб на сајту Факултета ++</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>(1) Унапређење сарадње са организацијама у којима се реализује стручна пракса може допринети јачој повезаности исхода учења и потреба тржишта рада ++</p> <p>(2) Квалитет и количина повратних информација се може унапредити развојем и унапређењем дигиталних канала комуникације са дипломираним студентима ++</p> <p>Потписивање меморандума о сарадњи са Унијом послодаваца, Националном службом за запошљавање, Привредном комором Војводине у циљу добијања систематичнијих и свеобухватнијих података ++</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>(2) Ризик да дође до прекида везе на релацији свршени студент – Факултет, и то из више разлога. +++</p> <p>Ризик да се не добију тражени подаци од Националне службе за запошљавање, најчешће из бирократских разлога. +++</p> <p>Постоји опасност да послодавци по правилу нису заинтересовани да учествују у оцењивању свршених студената Факултета. +++</p>

Предлози за побољшање и планиране мере

1. Да се на сајту Факултета дода, односно креира нова страница Алумни клуб за дипломиране студенте Факултета, као и да се задужи лице да сервисира и ажурира ту страницу.
2. Да менаџмент Факултета размотри могућност потписивања меморандума и/или уговора о пословно-техничкој сарадњи са Националном службом за запошљавање и Унијом послодаваца како би се обезбедио поузданији начин за прибављање повратних информација о дипломираним студентима Факултета.

Доказ:

1. На сајту факултета постављена страница која се односи на АЛУМНИ клуб ФАМ .

Линк: <https://famns.edu.rs/alumni-klub-fam-a/>

2. Потписан уговор о пословно-техничкој сарадњи са [Унијом послодавца Војводине](#)

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Обавезни и изборни предмети на студијском програму Пословна економија

Прва година	Друга година	Трећа година	Четврта година
Основи економије Пословна математика	Економика предузећа Дигитална економија	Монетарна економија	Финансијски менаџмент Фискална економија Стратегијски менаџмент
Основи менаџмента Информатика Увод у развојну економију Пословна статистика	Квантитативне методе	Енглески језик 3 Међународна економија Пословно комуницирање Менаџмент продаје Електронско пословање	Иновације и предузетништво Управљање квалитетом Заштита животне средине и одрживи развој
Пословно право Енглески језик 1	Енглески језик 2 Финансијско рачуноводство Организација предузећа Управљање људским ресурсима Маркетинг менаџмент Пословна етика	Банкарство Међународне пословне финансије Осигурање Зелена и циркуларна економија	Дигитални маркетинг Управљање инвестицијама Финансијска тржишта и ХОВ Дигитална трансформација Стручна пракса 3 Завршни рад – истраживачки рад 2 Завршни рад – израда и одбрана 4

Након првог семестра, током јануарско-фебруарског испитног рока, као и након другог семестра током јунског испитног рока, студенти попуњавају анкете о квалитету реализације наставног процеса тако што се изјашњавају о квалитету предметног наставника и квалитету наставног садржаја.

Како је Факултет за менаџмент приватна високошколска установа и све своје расходе мора сама да обезбеди, изузетно је важно да разумемо очекивања својих студената, који су у овом случају и наши клијенти. Поред задовољства студијским програмом они цене и начин на који се настава спроводи и организује. Након искустава из времена пандемије КОРОНА вируса, констатовали смо да су се за тако кратак временски период значајно измениле навике, стилови живота, а самим тим и очекивања студената поводом начина реализације студијског програма и методама које се при томе користе. Велика већина студената је запослена, како редовним ангажманом код послодавца тако и на фриленс пословима преко интернета, што је за похвалу из више разлога. Прво, осамостаљују се од родитеља и самостално финансирају своје школовање, чиме више вреднују, цене своје студије и одговорност према исходима студија. Због тога смо им изашли у сусрет, тако да поред наставе се одвијала у седишту установе, студентима пуштена и додатна могућност да наставу која се снима похађају одложено, на основу снимака сваког предавања који се налазе на платформи TEAMC. Вежбе и стицање практичних вештина су унапређене увођењем „Креативног уторка“. Резултати анкете су указали на задовољство једним таквим новим приступом, што се види из веома високе просечне оцене на анкетама.

Резултати анализе анкете: Образац 1. и Образац 2.

Табела:

Задовољство квалитетом наставног процеса	Просечна оцена	Задовољство квалитетом наставног особља	Просечна оцена	Укупна просечна оцена
2023/24	4,3	2023/24	4,4	4,35
2024/25	4,5	2024/25	4,6	4,55

Коментар: у оцењиваном периоду смо имали доста велику флукуацију наставног особља због одласка у пензију, промене пребивалишта и других личних разлога. Пријемом нових, претежно младих професора без искуства у настави, радили смо на њиховом увођењу у наставу и обуку у раду са студентима. Оцене указују на константно задовољство наставним процесом и наставницима, са благим порастом тренда у задовољству након увођења Case Study радионица и пружања додатне могућности за стицање нових вештина, поготово продукцијских у реалном студијском окружењу и реалним пројектима.

SWOT анализа стандарда 5

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** одабраног елемента: **Избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења код студијског програма основних студија.**

Интерна анализа	Екстерна анализа
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета прецизно је дефинисано:</p> <p>Елементи квалитета наставног процеса као и поступци доношења, доступности и праћења реализације планова рада по предметима, који се доследно примењују пре и током сваког семестра. +++</p> <p>Методологија праћења квалитета наставе, укључујући студентске анкете, анализу поштовања наставних планова и увођење корективних мера када је то потребно. ++</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>Стандардизација метода наставе и учења, иако доприноси уједначеном квалитету, у одређеној мери ограничава флексибилност и креативност наставника у избору наставних метода ++</p> <p>У пракси је и даље доминантна примена класичних метода предавања путем PowerPoint презентације, што може довести до смањене интерактивности и пасивнијег учешћа студената +++</p> <p>Иновативни и партиципативни облици наставе (дискусије, студије случаја, проблемска настава) нису равномерно заступљени на свим предметима ++</p> <p>Резултати студентских анкета се у појединим случајевима недовољно систематски користе за даљу иновацију метода наставе +++</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>Даље иновирање квалитета наставног процеса кроз увођење разноврснијих и интерактивнијих метода наставе (дискусије, студије случаја, проблемски оријентисана настава) +</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>Ризик од рутинизације наставног процеса услед дуготрајне примене истих метода наставе++</p> <p>Недовољна мотивисаност појединих наставника за увођење иновација у наставу +</p> <p>Повећана очекивања студената у погледу интерактивности и савремености наставе, која</p>

Коришћење резултата студентских анкета као основе за циљану модернизацију метода рада по предметима ++	захтевају континуирано прилагођавање наставног процеса ++
Подстицање размене добрих наставних пракси међу наставницима и сарадницима +	

Предлози за побољшање и планиране мере

1. Увођење обавезе да се у плановима рада по предметима јасно назначе интерактивни облици наставе такође, наставно особље треба да се подстиче да размењује примере добре наставне праксе у оквиру интерних састанака и седница катедри
2. Систематска анализа резултата о квалитету наставе на нивоу предмета и студијског програма и дефинисање конкретних препорука наставницима у случајевима уочених слабости у методама рада

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

SWAT анализа

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** одабраног елемента: **Дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка**

Интерна анализа	Екстерна анализа
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника. Усаглашеност критеријума за избор са Стандардом који је прописао Национални савет за високо образовање. ++</p> <p>Успешно спроведена акредитација установе за обављање научноистраживачке делатности за период од 2023-2028. године. +++</p> <p>На Факултету постоји солидна база студената, односно довољан број успешних студената из које је могуће селектовати будући сараднички, наставнички и истраживачки подмладак +++</p> <p>У оквиру уписаних студената има веома успешних студената, односно студената са великим просеком, +</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>Непостојање одговарајућег тела које би се тим послом бавило систематски и континуирано.</p> <p>Непостојање стратегије развоја и усавршавања кадрова.</p>

Opportunities (Могућности)	Threats (Опасности)
<p>Могућност постизања споразума са селектованим свршеним студентима Факултета на:</p> <p>ОАС у погледу наставка њиховог даљег школовања на студијским програмима МАС Факултета ради њиховог укључивања у наставу као сарадника у настави или сарадника у настави ван радног односа,+++</p> <p>МАС у погледу наставка њиховог даљег школовања на докторским студијама, ради њиховог укључивања у наставу као асистената ++</p> <p>Могућност селектовања младог кадра из редова студената докторских студија. ++</p>	<p>Постоји опасност да најуспешнији студенти Факултета, који испуњавају критеријуме за избор у звање сарадника и њихово ангажовање у наставним активностима Факултета на пословима сарадника (асистента или сарадника у настави), имају друге планове или амбиције+++</p> <p>Одлазак најбољих студената, тј. одлазак потенцијалног младог кадра, ван земље. +++</p>

1) Предлози за побољшање и планиране мере

У циљу поспешења дугорочне политике селекције наставничког подмлатка из реда постојећих студената завршне године, посебно студената мастер студија, предузети адекватне мере које би се састојале у томе да се уведе редовна пракса да се непосредно пред крај школске године обави разговор са студентима мастер студија, који имају висок просек, и да им се том приликом предоче могућности и услови евентуалног њиховог ангажовања у настави.

2) Оснивање Центра за планирање људских ресурса или каријерног центра, у оквиру Факултета.

3) Доношење Стратегије развоја људских ресурса

Доказ:

1. Списак ангажованих студената у звању Сарадник у настави ван радног односа

Табела:

2. Акт декана о оснивању Центар за развој каријере студента у сарадњи са Студентским парламентом ФАМ, који води проф. Др Марија Рунић Ристић
3. Донета Стратегија развоја људских ресурса

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** два одабрана елемента:

- (1) Студентско организовање и учешће у одлучивању,
- (2) Рад на планирању и развоју каријере студената.

(3) Увођење менторских група по студијским програмима и годинама студија

Интерна анализа	Екстерна анализа
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>(1)</p> <p>Спроводи се редовно организовање студената и формирање Студентског парламента сваке друге године у априлу месецу. ++</p> <p>Усвојен Статут Студентског парламента. ++</p> <p>Обавља се редовно информисање чланова студентског парламента од стране менаџмента Факултета. ++</p> <p>Представници студената су укључени у органе Факултета. +++</p> <p>(2)</p> <p>Значајно искуство о организовању и вођењу менторских група, и ранијег периода рада ФАМ-а.</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>(1)</p> <p>Периодичност избора чланова Студентског парламента који се спроводи сваке друге године у априлу месецу доводи до персоналних промена чланова, чиме се прекида континуитет у раду студената, а што проузрокује да ново укључени чланови Студентског парламента треба тек да се упознају са својим обавезама и дужностима, али и шансама за професионално ангажовање на факултету након завршених студија. ++</p> <p>Недовољна обавештеност студената о својим правима и обавезама. ++</p> <p>(2)</p> <p>Непостојање система за организовано каријерно вођење студената на Факултету. +++</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>(1)</p> <p>Могућност ангажовања представника Факултета из реда наставног особља и Савета у циљу информисања студената о њиховој улози у одлучивању у оквиру органа Факултета. ++</p> <p>Могућност ангажовања представника студената у Студентској конференцији универзитета Србије (СКОНУС). +++</p> <p>(2)</p> <p>Могућност да се за каријерно вођење на Факултету институционално, организационо и нормативно уреди. ++</p> <p>Могућност формирања менторских група. +++</p> <p>Могућност ангажовања представника Факултета из реда наставног особља у циљу изградње будућег центра за каријерно вођење на Факултету. ++</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>(1)</p> <p>Постоји опасност од тога да укључење студената у органе Факултета постане више формално. +</p> <p>Недовољна информисаност и заинтересованост студената за учешће у одлучивању. +</p>

Предлози за побољшање и планиране мере

1. Предузети активности да се Студентски парламент Факултета активно прикључи Студентској конференцији универзитета Србије (СКОНУС).
2. Урадити системску анализу о потреби и могућностима формирања Центар за развој каријере студента на Факултету и донети одлуку о оснивању.

3. Да се на почетку зимског семестра, на првом часу предавања студентима детаљно објасне све могућности укључивања у рад Студентског парламента, органа управљања као што су Савет факултета, Наставно научно веће, али и предности и користи укључивања у наставни процес у звањима Сарадника у настави ван радног односа, сарадника у настави, а након уписивања докторских студија у звања асистента, чиме се отвара перспектива за рад у високошколским установама, научним институтима и сл.

Доказ:

1. Акт декана о оснивању [Центар за развој каријере студента](#) у сарадњи са Студентским парламентом ФАМ, који води проф. Др Марија Рунић Ристић.
2. Уведена пракса информисања студената на првом часу предавања у зимском семестру.
3. Одлуком декана формиране менторске групе на свим студијским програмима са списком ментора, упутством за менторе, табелама за праћење рада студената са примерима.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** одабраног елемента: **Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему**

<i>Интерна анализа</i>	<i>Екстерна анализа</i>
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>Постоји Правилник о уџбеницима и другим наставним средствима +</p> <p>Развијена вишегодишња издавачка делатност +++</p> <p>Постоје људски ресурси на Факултету са богатим издавачким искуством +++</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>У поступању по Правилнику о уџбеницима учествује велики број субјеката, али правилником није јасно прецизирана њихова координација, односно ко је надлежан за њихово складно функционисање.+</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>Искуства у издавачкој делатности наставника који су радили на другим високошколским установама.+++</p> <p>Могућност увођења дигиталне базе уџбеника и друге стручне литературе. ++</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>С обзиром на велики број актера у процесу издавања уџбеника постоји опасност од превеликог администрирања и успоравања процеса. ++</p> <p>Незаинтересованост студената за коришћење традиционалних извора информација као што су књиге и уџбеници; +++</p>

Предлози за побољшање и планиране мере

Ревизија Правилника о уџбеницима како би се отклонили његови кључни недостаци у погледу:

прецизирања координације субјеката за њихово складно функционисање, и дефинисања састава Комисије за издавачку делатност.

Доказ:

1. Нови Правилник о уџбеницима
2. [Састав Комисије за издавачку делатност](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Образац 13 - Анкетни упитник за оцену квалитета Факултета, који попуњава ненаставно особље

Методологија: упитник има **18 питање**, могућност оцењивања од 1-2-3-4-5. Након анализе упитника, ставке које су оцењене са **просечном оценом мањом од 3,5** сматрају се потенцијалном претњом за квалитет студијског програма и захтевају предлог корективне мере.

Анализа: анализом упитника који је попунило ... **припадника ненаставног особља: студентска служба, рачуноводство, правна служба, књижничар, запослени у одржавању, служба обезбеђења**, имамо следећу ситуацију:

Година	2022/23	2023/24	2024/25
Број учесника анкете	15	12	10
Факултет – институција			
Питање 1	4,5	4,6	4,7
Питање 2	5	5	5
Квалитет простора и опреме ненаставног особља			
Питање 3	5	5	5
Питање 4	5	5	5
Квалитет информатичке и друге опреме			
Питање 5	5	4,5	4,2
Питање 6	4,5	4,5	4,2
Информисање ненаставног особља			
Питање 7	4,2	4,5	4,8
Питање 8	3,8	4,2	4,8
Питање 9	0	0	0
Питање 10	0	0	0
Питање 11	4,5	4,6	4,7
Квалитет рада управљачког и ненаставног особља			
Питање 12	4	4	4,5
Питање 13	4,5	4	4
Питање 14	3,5	3,9	4,5
Питање 15	4	4,2	4,8

Питање 16	5	5	5
Питање 17	5	5	5
Укупна оцена Факултета			
Питање 18	4,2	4,4	4,7

Анализа упитника:

Сви показатељи из анкете су у границама толеранције, осим питања које се односи на квалитет рада ненаставног особља.

1. Студентска служба је због структуре запослених и неких „рецидива прошлости“ била уско грло у функционисању факултета. Било је много притужби на њихов рад, нарочито по питању ажурности, љубазности према наставном особљу и студентима и сл.
2. Служба рачуноводства: референт службе је као личност била веома проблематична, како у односу према наставном особљу, тако и у односу према студентима и другим странкама.
3. Служба за одржавање хигијене је одговорно вршила своје послове, иако је у међуљудским односима било проблематичних ситуација
4. Служба обезбеђења је одговорно вршила свој посао.

Предлози за побољшање

Због велике флукуације ненаставног особља у периоду 2022-2024, као и промене управљачке структуре на факултету (три декана и ВД декана), није било могуће изнаћи трајно решење за очигледне проблеме.

У сарадњи са Саветом факултета, постављањем новог декана, проф. Др Ненада Марковића, као и заменом ненаставног особља (новог секретара факултета, шефа рачуноводства, књижничара, референата студентске службе), постигнут је скад у раду свих служби на установи.

Образац 14 - Анкетни упитник за оцену квалитета Факултета, који попуњава **наставно особље**

Методологија: упитник има **18 питање**, могућност оцењивања од 1-2-3-4-5. Након анализе упитника, ставке које су оцењене са **просечном оценом мањом од 3,5** сматрају се потенцијалном претњом за квалитет студијског програма и захтевају предлог корективне мере.

Анализа: анализом упитника које су попунили **припадници наставног особља**, имамо следећу ситуацију:

Година	2022//23	2023/24	2024/25
Број учесника анкете	32	28	26
Факултет – институција			
Питање 1	4,5	4,2	4
Питање 2	5	5	4,8
Квалитет простора и опреме наставног особља			
Питање 3	5	4,8	4,8
Питање 4	5	4,3	4
Квалитет информатичке и друге опреме			
Питање 5	4,2	4	3,8
Питање 6	4,0	4	4
Информисање наставног особља			
Питање 7	4,0	4,2	4,5

Питање 8	3,5	4,0	4,5
Питање 9	0	0	0
Питање 10	0	0	0
Питање 11	4,5	4,5	4,8
Квалитет рада управљачког и ненаставног особља			
Питање 12	3,8	4,2	4,8
Питање 13	4,2	4	4,2
Питање 14	3,7	4,0	4,6
Питање 15	4	4,2	4,6
Питање 16	5	5	5
Питање 17	5	5	5
Укупна оцена Факултета			
Питање 18	4,2	4,3	4,6

Анализа трендова и предлози за решење:

Питање број 1 – Факултет у свом раду остварује јединство образовног, научно-истраживачког и стручног рада

Уочен је тренд опадања задовољства наставног особља (4,5-4,2-4,0) по овом питању, што је резултат слабог ангажовања на пројектним активностима наставника и сарадника, немотивисаности за бављење науком, неспремности да се прате трендови у науци, технолошком напретку и иновирању метода унапређења наставе.

Решење: активније ангажовање катедри као истраживачких јединица у аплицирању на пројекте, како самостално тако и у партнерству са другим институцијама.

Питање број 5 - Информатичка опрема је у складу са потребама задатака

Тренд оцена: 4,2-4,0-3,8. Информатичка опрема рапидно брзо застарева и није способна за обављање многих послова, нарочито у предметима који раде на развоју информатичких и продукционих вештина.

Решење: иновирање информатичке и студијске опреме

Питање број 8 и 12 - Информисање је благовремено

Тренд оцена: 3,5-4,0-4,5. Позитиван тренд задовољства по питању информисаности је резултат персоналних промена, посебно декана факултета, интензивнијој комуникацији са ненаставним особљем, мотивацији за рад и међуљудским односима.

Питање број 15 и 18 – рад декана је добар и Укупна оцена факултета

Тренд оцена: 3,5-4,0-4,5 као и 4,2-4,3-4,6, сведоче о порасту укупног задовољства наставног особља управљањем факултетом и укупном перцепцијом факултета као установе.

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

SWAT анализа стандарда 11

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** одабраног елемента: **Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената.**

<i>Интерна анализа</i>	<i>Екстерна анализа</i>
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>Факултет поседује просторне капацитете у складу са стандардима и бројем студената. +++</p> <p>Факултет поседује рачунарске учионице којима се студентима омогућава рад на рачунарима и коришћење услуга рачунарског центра. ++</p> <p>Факултет поседује рачунарску и другу техничку опрему која запосленима омогућава несметан рад и приступ информацијама у електронском облику. ++</p> <p>Факултет поседује савремено опремљен аудио и ТВ студио. +++</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>Због величине простора постоји недовољна енергетска ефикасност зграде Факултета која истовремено захтева и већа средства за инвестиционо и текуће одржавање, грејање и друго. +++</p> <p>Неопходна већа финансијска средства за текуће и инвестиционо одржавање простора и опреме. +++</p> <p>Неопходност континуираног улагања у информатичку и студијско-продукциону опрему услед брзог застаревања опреме; +++</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>Конкурсисање на пројекте који омогућавају финансирање унапређења информатичке и студијске опреме; ++</p> <p>Подстицање акција донирања наставних средстава реномираних фирми академским институцијама. ++</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>Ако се не отклоне, све наведене слабости постају опасности. +++</p> <p>Нефункционалност информатичке и студијско-продукцијске опреме услед застарелости; +++</p>

Предлози за побољшање и планиране мере

1. У циљу повећања опремљености потребно је веће ангажовање Факултета у међународним и домаћим пројектима за унапређење образовања и наставе, те подстицање акција донирања наставних средстава реномираних фирми академским институцијама.
2. Размотрити могућност коришћења по потреби, личних информатичких ресурса студената у реализацији вежби из предмета који то захтевају;
3. Ослањати се на онлине-клауд технологију и слободних софтвера у реализацији неких аспеката наставе и вежби;

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** одабраног елемента: **Студентска евалуације институције, студијских програма, наставе.**

Интерна анализа	Екстерна анализа
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>Постојање Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета којим је детаљно прецизирана евалуација установе, студијских програма и наставног процеса и осталих чинилаца квалитета од стране студената. ++</p> <p>Постоји вишегодишње искуство у спровођењу студентског оцењивања квалитета (евалуације). +++</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>Један део студената није заинтересован за попуњавање анкетних упитника који су значајни за самовредновање. +++</p> <p>Избор правог тренутка за студентско оцењивање квалитета (евалуацију) наставног процеса, наставника и сарадника је кључан. Ако се оцењивање квалитета (евалуација) спроводи пре испита изостаје оцена поступања наставника на испиту, ако се спроводи после испита, постоји бојазан да ће студенти незадовољни резултатима на испиту бити субјективни при оцењивању. ++</p> <p>Недостатак формалних контаката са бившим студентима који су нашли запослење, а који би указали на најзначајније квалитете или мане у образовно-истраживачком раду ++</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>Формално остваривање контаката са дипломираним студентима који су нашли запослење, који би указали на најзначајније квалитете или мане факултета. ++</p> <p>Након до сада спроведених анкета постоји могућност да се направи детаљна анализа коришћених питања у обрасцима анкета у циљу евентуалне рационализације броја питања. ++</p> <p>Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе треба, поред анкета, да редовно прати мишљење студената на основу њихових коментара упућених Студентском парламенту. +++</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>Могући дисконтинуитет и пасивност Студентског парламента услед доласка нове генерације студената. ++</p> <p>Како би се отпоштовали сви стандарди квалитета, неопходно је да се анкетом обухвати велики број питања што често резултује у томе да поједини студенти не желе да се упуштају у детаље већ само формално заокружују питања по слободном нахођењу. ++</p>

Предлози за побољшање и планиране мере

1. Сачинити детаљну анализу досадашњег спровођења самовредновања са становишта ефективности коришћења питања у анкетама (обрасцима) у циљу редукције броја питања у обрасцима и на тај начин увећања ефикасности и ефективности анкетирања.
2. Неформално остваривање контаката са дипломираним студентима који су нашли запослење, који би указали на најзначајније квалитете или мане факултета.

Коментар: У претходним анализама Стандарда квалитета, указано је на неке од проблема који се односе на долазак до релевантних информација за квалитативно оцењивање свих параметара који су предмет самовредновања. Анкете које је могуће спровести и из њих добити релевантне информације за оцену квалитета су:

1. Вредновање наставног процеса и наставника од стране студената
2. Вредновање студијског програма од стране свршених студената
3. Вредновање установе од стране ненаставног особља
4. Вредновање установе од стране наставног особља

Вредновање посредно, преко послодаваца и Националне службе за запошљавање је веома тешко изводљиво из већ наведених разлога. Релевантне информације о квалитету свршених студената се ефикасније добијају из неформалних контаката, средстава информисања, интернета и друштвених мрежа и других посредних извора информација, на које ће се установа у будуће ослањати.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

У оквиру Анализе слабости и повољних елемената, у даљем тексту се презентује **SWOT анализа** одабраног елемента: **Континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета.**

Интерна анализа	Екстерна анализа
<p>Strengths (Снаге)</p> <p>Постојање Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета. ++</p> <p>Постојање Комисије за обезбеђење квалитета. +</p> <p>Спровођење система менаџмента квалитета на Факултету. +</p>	<p>Weaknesses (Слабости)</p> <p>Мали број чланова Комисије за квалитет у односу на обим посла у области обезбеђења квалитета +++</p> <p>Превелика улога и задаци у обезбеђењу квалитета су делегирани Комисији за обезбеђење квалитета, која ипак није професионално већ изборно тело. +++</p> <p>Превише администрирања се захтева од Комисије за обезбеђење квалитета. +</p>
<p>Opportunities (Могућности)</p> <p>Могућност додељивања једног референта Комисији за обезбеђење квалитета (који би био нека врста секретара Комисије), чија би улога била да континуирано прати све активности Комисије по правилнику и благовремено информише и анимира</p>	<p>Threats (Опасности)</p> <p>Комисија за обезбеђење квалитета се мења (посебно чланови из реда студената се мењају у априлу након избора студентског парламента), увођење нових чланова захтева претходно</p>

<p>председника и Комисију да предузимају одговарајуће активности. +++</p>	<p>уознавање са системом обезбеђења квалитета чиме се нарушава континуитет.+ Не постоји посебан начин мотивисања чланова Комисије за истрајавање на континуираном спровођењу квалитета. ++</p>
---	---

Предлози за побољшање и планиране мере

1. Професионализација функције квалитета, односно додела Комисији за обезбеђење квалитета једног референта чија би улога била да континуирано прати све активности Комисије по Правилнику о самовредновању и оцењивању квалитета информисе Комисију о потреби предузимања одговарајуће активности.
2. Изградња механизма посебног мотивисања чланова Комисије за обезбеђење квалитета за истрајавање на континуираном спровођењу квалитета.
3. Размотрити могућност повећања броја чланова Комисије за квалитет, уз претходну измену аката Факултета који обрађују овај елемент.

Коментар: Професионализација функције перманентне контроле квалитета установе и студијских програма би била идеално решење, али је тренутно због финансијске ситуације и одрживог пословања немогуће. Одрживи предлог је да се искористи право декана да својом одлуком финансијски мотивише учеснике овога захтевног процеса како би се добио максимално квалитетан резултат процеса самовредновања. Што се тиче повећања броја чланова комисије за квалитет, то је непотребно формално урадити јер постоји могућност укључивања асистената и сарадника у настави (што је и омогућено самим Правилником) у процесе, задатке и активности контроле квалитета и самовредновања.